

Uvođenje centralnog venskog katetera – Venski port kateteri

Centralni venski port kateter (također poznat i kao portacath ili „implantabilni venski pristupni otvor“) mala je okrugla plastična ili metalna komora smještena ispod kože na prednjem dijelu prsnog koša koju ćete osjećati kao malu kvrgu kad je na svom mjestu. Komora je povezana s malom cijevi (kateterom) koja se postavlja u venu na vratu i nastavlja se od ove točke prema jednoj od većih vena u središtu prsnog koša.

Primjer venskog port katetera, poznati i kao portacath

Kako će mi ovaj zahvat koristiti?

Glavna je korist što Vam neće trebati ponovljeni ubodi igle za injekcije ili kanile (male cijevi koje se stavljaju u vene šaka ili ruku koje se moraju zamijeniti svakih nekoliko dana).

Portovi se mogu koristiti u više svrha, uključujući isporuku kronične terapije ili prehrane, za uzimanje uzroka krvni za pretrage i za ubrizgavanje kontrasta za CT pregled

ukoliko imate česte kontrole. Port se može sigurno ostaviti na mjestu dokle god je potrebno.

Kako se trebam pripremiti za zahvat?

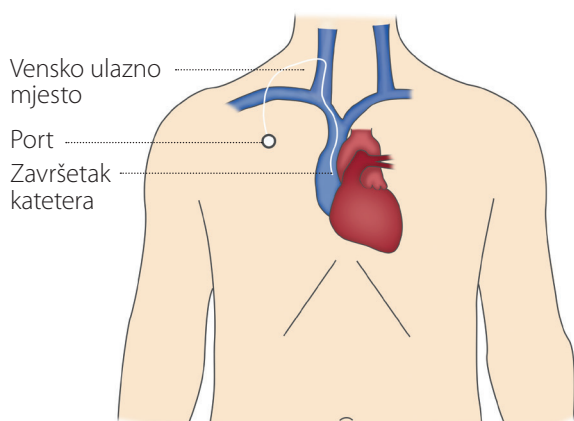
Od Vas će se možda tražiti da budete natašte 6-8 sati prije zahvata. Ako uzimate bilo koji lijek, obavijestite svog liječnika jer će neke lijekove možda trebati zaustaviti ili promijeniti prije toga, naročito lijekove koji utječu na zgrušavanje krvi.

Zahvat

Često se zahvat izvodi u lokalnoj anesteziji, ali ponekad Vam se mogu dati sedativi zbog kojih ćete se osjećati pospano. Lokalni anestetik koristi se za privremenu analgeziju kože. U beba i djece postupak se često izvodi u općoj anesteziji. U načelu postupak traje 30-45 minuta.

Nakon što se koža sterilizira, lokalni anestetik se daje u kožu Vaših prsa i komora se postavlja na svoje mjesto. Kateter pričvršćen na komoru dovodi se ispod kože na vrat. Drugi sitni rez (incizija) se napravi na koži vrata te se uvede igla u venu ispod pod kontrolom ultrazvuka. Zatim se pomoću rendgenskih zraka (fluoroskopija) u venu uvede malena žica. Zatim se malena šuplja cijev uvede preko žice, žica se uklanja i kateterski dio portacath-a uvede na svoje mjesto u veni.

Rez na vratu se zatvara jednim šavom ili ljepilom. Rez na prsima zatvara se dubokim šavovima te šavovima ili ljepilom za kožu. Medicinsko i sestrinsko osoblje tada će moći davati intravenske lijekove osjećajući "kvrgu" ispod kože te uvodeći iglu kroz kožu u komoru. Lijekovi dani u komoru prolaze kroz kateter u središnju venu.

Venski port

Venski port (poznat i kao "implantabilni venski pristupni otvor") Ovo je mala okrugla plastična ili metalna komora s pričvršćenim kateterom koji se postavlja ispod kože na prednjoj strani Vašeg prsnog koša; osjetiti ćete ju kao malu kvrgu kad je na svom mjestu. Postavljanje ove komore na mjesto zahtijeva mali rez. Kateterski dio prolazi u venu na vratu. Rez na prsima zatvara se šavovima i/ili ljepilom. Medicinsko i sestrinsko osoblje tada će moći davati intravenske lijekove osjećajući "kvrgu" ispod kože te uvodeći iglu kroz kožu u komoru. Ovaj port se također može koristiti za uzimanje uzoraka krvi za pretrage te za ubrizgavanje kontrasta za CT pregled ukoliko imate česte kontrole. Na kraju postupka kateter se uklanja i mjesto pristupa bit će zatvoreno.

Koji su rizici?

Postoji mali rizik od krvarenja prilikom incizija. Kako centralni venski kateter ima izravan pristup krvotoku, infekcija može predstavljati rizik nakon zahvata.

Također postoji mali rizik od punkcije prsnog koša i uzrokovanja kolapsa pluća, ali to je izuzetno rijetko i lako se liječi uvođenjem druge cijevi kako bi se pluća ponovno ekspanzirala. Kateter se također može blokirati ili pomaknuti, što se ponekad može ispraviti, ali povremeno zahtijeva zamjenu.

Što mogu očekivati nakon zahvata?

Vratit ćete se na odjel i centralni venski kateter se može odmah koristiti. Ako niste imali intravensku sedaciju, uskoro možete jesti i piti. Nakon opće anestezije, pojedinim pacijentima pozli, povraćaju ili ih boli grlo. Možete osjećati kratkotrajnu nelagodu u području gdje je postavljen kateter, ali to bi se trebalo lako kontrolirati paracetamolom (ukoliko niste alergični).

Kako se brinem o previjanju? Koji je plan praćenja?

To ovisi o vrsti zavoja koji su se koristili. Steristrip (male ljepljive trakice papira) se često koriste i trebale bi ostati na mjestu otprilike pet dana kada se očekuje da će normalno otpasti.

Ako se na vratu koristio šav morati će se ukloniti nakon 5-7 dana. Neki operateri zatvaraju rez na prsima samo-apsorbirajućim šavovima koji ne trebaju biti uklonjeni. Medicinsko osoblje treba vam dati jasne upute kada treba ukloniti šavove/zavoje i pregledati ranu. To često može učiniti Vaš liječnik opće prakse ili njegova medicinska sestra, tako da ne trebate ići ponovno natrag u bolnicu.

Port će ostati na mjestu sve dok se budete liječili. Kad više nije potreban, uklanja se pod lokalnom anestezijom (u djece često pod općom anestezijom). Postoji mali rizik krvarenja kada se CVK ukloni, ali osoblje minimalizira to pritiskom na područje nekoliko minuta nakon uklanjanja.

www.cirse.org/patients

Ovaj dokument sadrži opće medicinske podatke. Informacije nisu namijenjene ili implicirane kao zamjena za profesionalni medicinski savjet, dijagnozu ili liječenje.